

paablikt, hvorfra Udgifterne skulde udredes. Jeg kan gjerne indrømme, at den omhandlede Sætning ikke er ganske nødvendig, men jeg kan ingenlunde indrømme, at den skulde være overflødig og øresløs, og end mere maa jeg paastaae, at man læser, hvad man ikke er berettiget til, imellem Rinkerne, naar man der vil finde en Trusel. Snarere kan man sige, at der er givet et Tilfagn til Kirken, et Tilfagn til Menighederne; der er udtalt en Erkjendelse af Regjeringens Forpligtelse, — og en saadan Udtalelse kan vist ikke være overflødig, — at Regjeringen nemlig i fornødent Fald vil ad Lovgivningens Vej søge at hjælpe Menighederne, som har for sig at udrede den saakaldte Kirkestiende, til at faae fornøden Plads i deres Kirker.

**Mosevorn:** Det er en Yttring af den ærede 2den Landstingsmand for 10de Kreds (Rehmann), som giver mig Anledning til at begjære Ordet. Den ærede Taler syntes at brevide mig, at jeg havde Frygt for at overlade Afgjørelsen til Domstolene, og ligeledes, at jeg havde Frygt for at overlade Afgjørelsen til den lovgivende Magt. Jeg maa benægte begge Dese; jeg er overbevist om, at de danske Domstole ganske vist ville dømmes efter hvad der er Ret; og jeg er ligeledes overbevist om, at den danske Lovgivningsmagt vil ordne enhver Sag paa en retfærdig Maade. Men hvad jeg ikke holder af, var denne Sammenblanding af Lovgivningen og Domstolene, hvilket jo steer ved denne Lovbestemmelse med Hensyn til Forholdet mellem Kirken og Gieren, hvilket Forhold man vistnok maa indrømme i høj Grad har en privatretlig Charakter. Jeg troer, at ved denne Lovbestemmelse kommer dette privatretlige Spørgsmaal ikke til at foreligge Domstolene i en aldeles reen og uftadt Form, idet der nemlig siges, at Domstolene vel skulde afgjøre Sagen, men at Forholdet, dersom Kirkens Tare ikke bliver fyldestgjort ved det bestaaende Retsforhold, vil være at ordne ved Lov. Jeg synes ikke, at denne Lovbestemmelse er nødvendig, og naar den al-

ligevel saa bestemt fastholdes, forekommer det mig, som jeg allerede tidligere har bemærket, at der maa ligge noget Andet i den, jeg vil ikke sige en Trusel mod Domstolene, men dog Noget, som kan vække, hvad den ærede Landstingsmand kaldte en Præsuntion. Jeg troer, at en af de to Parter, som efter min Formening have Krav paa, at Domstolene afgjøre Forholdet, vil føle sig præjudiceret ved denne Lovbestemmelse, og det er dette, der gjør, at jeg ikke kan lide den.

**Madvig:** Jeg skal kun sige et Par Ord for at klare min Stilling. Man har, idet man selv har maattet indrømme, at det sidste Punktum ikke kunde siges at være nødvendig, ligeover derfor antydet en Nødvendighed, som jeg ikke skal indlade mig paa at vurdere, en Nødvendighed for at faae Loven til at gaa igjennem. Det overlader jeg til Landstinget, hvilken Vægt det vil lægge derpaa. Jeg siger kun, at for Sagen selv er det ikke nødvendig, at Lovet siger Noget i saa Henseende. Jeg hørte rigtignok den ærede Landstingsmand tilvenstre fra mig (F. Nielsen) sige, at det var ubilligt at lade Regjeringen staae uden en saadan Anviisning, thi saa vidste Regjeringen ikke, hvad den skulde gjøre, hvis Dommen var gaaet den imod ved Domstolene. Men jeg maa rigtignok sige, at jeg anseer Regjeringen for baade at vide og at ville vide, hvad den da skal gjøre. Den ærede Rigsdagsmand sagde tillige, at ved dette sidste Punktum erklærede Lovgivningsmagten sig villig til at ville vedtage en Lov om dette Forhold; ja det er sandelig en meget slem Fortolkning, at dette Punktum skulde indeholde nogetsohelst Vaand paa Lovgivningsmagten. For det Første er dette nu umuligt; thi ingen senere Lovgivningsmagt kan være bunden ved, hvad en tidligere har vedtaget, saaledes at den ikke skulde kunne forandre det, og dernæst er der ikke sagt Andet, end at det skal ordnes ved Lov, og indtil denne Lov gives, indtil man er bleven enig om, hvad den skal indeholde, vil man ikke kunne afsvinde dette sidste Punktum nogen Lovkraft forsaavidt.